

जागतिक ग्राहक हक्क दिन, राष्ट्रीय
ग्राहक दिन व जागो ग्राहक जागो
संकल्पनेवर आधारित ग्राहक
जनजागृती - माध्यम आराखडा सन
२०२५-२०२६.

महाराष्ट्र शासन
अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण विभाग,
शासन निर्णय क्रमांक: ग्राकनि-२०२५/प्र.क्र.४५/ग्रासं-२
मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय (विस्तार), मुंबई ४०००३२.
दिनांक: ०४ नोव्हेंबर, २०२५.

वाचा:-

- १) सामान्य प्रशासन विभाग शासन निर्णय क्र. मावज/२०२१/प्र.क्र.१२६/का.३४,
दि.१३.०८.२०२१.
- २) माहिती व जनसंपर्क संचालनालयाच्या माध्यम आराखडा नियोजन व अंमलबजावणी
समितीच्या दि.२२ सप्टेंबर, २०२५ रोजीच्या बैठकीचे इतिवृत्त.

प्रस्तावना :-

जागतिक ग्राहक हक्क दिन, राष्ट्रीय ग्राहक दिन व “जागो ग्राहक जागो” या उध्दोषणेनुसार सोप्या व प्रभावी प्रध्दतीने ग्रामीण तसेच शहरी भागात ग्राहक जनजागृती करण्यात येते. सदर जनजागृतीकरिता विभागामार्फत माहिती व जनसंपर्क, महासंचालनालयास रु. ६ कोटी खर्चाचा माध्यम आराखडा प्रस्ताव सादर केला.

सामान्य प्रशासन विभागाच्या दि.१३.०८.२०२१ रोजीच्या शासन निर्णयानुसार शासकीय जाहिराती वितरण धोरणाच्या अंमलबजावणीची कार्यपध्दती विहीत करण्यात आली आहे. त्यानुसार जागतिक ग्राहक हक्क दिन, राष्ट्रीय ग्राहक दिन व “जागो ग्राहक जागो” या उध्दोषणेनुसार सोप्या व प्रभावी प्रध्दतीने ग्रामीण तसेच शहरी भागात ग्राहक जनजागृती करण्याकरिता, माहिती व जनसंपर्क महासंचालनालयाच्या, माध्यम आराखडा व नियोजन समितीच्या दि.२२.०९.२०२५ रोजी झालेल्या बैठकीत मंजूरी देण्यात आलेल्या माध्यम आराखड्यास तसेच त्याकरिता होणाऱ्या रु.५,९७,५४,१००/- (अक्षरी रुपये पाच कोटी सत्याण्णव लाख चौपण्ण हजार शंभर फक्त) इतक्या रकमेच्या जाहिरात माध्यम आराखड्यास मान्यता देण्यात आलेली आहे. सदर आराखड्यास प्रशासकीय मान्यता देण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती. त्याबाबत शासन पुढील प्रमाणे निर्णय घेत आहे.

शासन निर्णय -

सन २०२५-२६ या आर्थिक वर्षामध्ये, जागतिक ग्राहक हक्क दिन, राष्ट्रीय ग्राहक दिन व “जागो ग्राहक जागो” या उध्दोषणेनुसार सोप्या व प्रभावी प्रध्दतीने ग्रामीण तसेच शहरी भागात ग्राहक जनजागृती करण्याकरीता, माहिती व जनसंपर्क महासंचालनालयाच्या, माध्यम आराखडा व नियोजन समितीच्या दि.२२.०९.२०२५ रोजी झालेल्या बैठकीत मंजूरी देण्यात आलेल्या माध्यम आराखड्यास तसेच त्याकरिता होणाऱ्या रु.५,९७,५४,१००/- (अक्षरी रुपये पाच कोटी सत्याण्व लाख चौपण्ण हजार शंभर फक्त) इतक्या खर्चास या शासन निर्णयाव्दारे मान्यता देण्यात येत आहे.

२. सदर माध्यम आराखडा अंतर्गत राबावयाच्या उपक्रमाचा तपशील खालील प्रमाणे राहील:-

माहिती व जनसंपर्क महासंचालनालय								
अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण विभागाच्या योजनांच्या (१) राष्ट्रीय ग्राहक दिन, (२) जागतिक ग्राहक दिन, (३) जागो ग्राहक जागो संकल्पना या उपक्रमानिमित्त) व्यापक प्रसिद्धीकरिता प्रस्तावित अंदाजित माध्यम आराखडा								
क्र.	माध्यम	स्वरूप	तपशील	रक्कम (प्रती नग)	संख्या	एकूण अंदाजित रक्कम	जीएसटी	एकूण अंदाजित रक्कम (सर्व करांसहित)
१	निर्मिती साहित्य (Production of Creative)	प्रिंट	प्रिंट आणि इतर बाह्य माध्यमांकरिता जाहिरातीचा मजकूर (Adaptation, Translation, Formatting from one media to other media)	६०,०००	३	१,८०,०००	३२,४००	२,१२,४००
		टिव्हीसी	TVC - ४५ ते ६० Sec. - As per DAVP rate	५,७५,०००	३	१७,२५,०००	३,१०,५००	२०,३५,५००
		जिंगल्स/ स्पॉट	Audio Jingle (४५ ते ६० Sec.)	१,००,०००	३	३,००,०००	५४,०००	३,५४,०००
		Total A				२२,०५,०००	३,९६,९००	२६,०१,९००
क्र.	Media	मूळ दर, प्रक्रिया	Details	वारंवारिता	संख्या/ दिवस	एकूण अंदाजित रक्कम	जीएसटी	एकूण अंदाजित रक्कम (सर्व करांसहित)
मुद्रित माध्यम (जाहिरात शाखा)								
१	वृत्तपत्र (News Papers)	शासनमान्य दर	राज्यातील अ, ब व क संवर्गातील निवडक वृत्तपत्रांमधून जाहिरातीद्वारे प्रसिद्धी	नमूद अंदाजित रकमेच्या मर्यादित		४०,००,०००	२,००,०००	४२,००,०००
इलेक्ट्रॉनिक दृक-श्राव्य माध्यम (वृत्तचित्र शाखा)								
१	चर्चासत्र आयोजित करणे	विहित ई-निविदा / दरपत्रके प्रक्रियेद्वारे	शासन निर्णय दि. २३.११.२०२३ मधील संस्थांच्या सूचोमधोल संस्थांमार्फत विहीत कार्यपद्धतीचे अवलंब करून प्रसिद्धी करणे शक्य होईल. या माध्यमांच्या संस्थेनी निविदेमध्ये नमूद केलेल्या दराने प्रसिद्धी करण्याचे प्रस्तावित	नमूद अंदाजित रकमेच्या मर्यादित	१	३२,००,०००	५,७६,०००	३७,७६,०००
बाह्य माध्यमाद्वारे प्रसिद्धी (प्रदर्शने शाखा)								
१	राज्यातील होर्डिंगद्वारे योजनांचो प्रसिद्धी (मुंबईसह सर्व जिल्ह्यांमधून)	CBC (DAVP) यादीवरील व दर	As per DAVP - एकाधिकार उपलब्ध असलेल्या संस्थेकडून काम करून घेण्याचे प्रस्तावित As per Availability	अंदाजित रकमेच्या मर्यादित	३० दिवस	१,००,००,०००	१८,००,०००	१,१८,००,०००
२	बॉटलकॅम्पेन अवेअरनेस डेव्हाइसद्वारे १५ मार्च, जागतिक हक्क ग्राहक सुरक्षा दिन	विहित ई-निविदा प्रक्रियेद्वारे	शासन निर्णय दि. २३.११.२०२३ मधील संस्थांच्या सूचोमधोल संस्थांमार्फत विहीत कार्यपद्धतीचे अवलंब करून प्रसिद्धी करणे शक्य होईल. या माध्यमांच्या संस्थेनी निविदेमध्ये नमूद केलेल्या दराने प्रसिद्धी करण्याचे प्रस्तावित	अंदाजित रकमेच्या मर्यादित		३०,००,०००	५,४०,०००	३५,४०,०००
३	राज्यातील एस.टी. महामंडळाच्या बसेसवरून (३ पॅनेलवरून) जाहिरातीची प्रसिद्धी	CBC (DAVP) यादीवरील व दर	As per DAVP - एकाधिकार उपलब्ध असलेल्या संस्थेकडून काम करून घेण्याचे प्रस्तावित As per Availability	अंदाजित रकमेच्या मर्यादित	दिनांच्या औचित्यानिमित्त (पुढे मागे असे ७ दिवस)	२५,००,०००	४,५०,०००	२९,५०,०००
४	राज्यातील रेल्वे स्थानकावरून LED/ LCD द्वारे योजनांचो प्रसिद्धी	CBC (DAVP) यादीवरील व दर	As per DAVP - एकाधिकार उपलब्ध असलेल्या संस्थेकडून काम करून घेण्याचे प्रस्तावित As per Availability	नमूद अंदाजित रकमेच्या मर्यादित	दिनांच्या औचित्यानिमित्त (पुढे मागे असे ७ दिवस)	२५,००,०००	४,५०,०००	२९,५०,०००
समाज माध्यमाद्वारे प्रसिद्धी (समाज माध्यम शाखा)								
१	सोशल मिडीया (Social Media)	विहित ई-निविदा प्रक्रियेद्वारे	शासन निर्णय दि. २३.११.२०२३ मधील संस्थांच्या सूचोमधोल संस्थांमार्फत विहीत कार्यपद्धतीचे अवलंब करून प्रसिद्धी करणे शक्य होईल. या माध्यमांच्या संस्थेनी निविदेमध्ये नमूद केलेल्या दराने प्रसिद्धी करण्याचे प्रस्तावित	नमूद अंदाजित रकमेच्या मर्यादित	दिनांच्या औचित्यानिमित्त (पुढे मागे असे ७ दिवस)	१,१०,००,०००	१९,८०,०००	१,२९,८०,०००
२	डिजिटल मिडीया, ओटोटी माध्यमाद्वारे प्रसिद्धी	विहित ई-निविदा प्रक्रियेद्वारे	शासन निर्णय दि. २३.११.२०२३ मधील संस्थांच्या सूचोमधोल संस्थांमार्फत विहीत कार्यपद्धतीचे अवलंब करून प्रसिद्धी करणे शक्य होईल. या माध्यमांच्या संस्थेनी निविदेमध्ये नमूद केलेल्या दराने प्रसिद्धी करण्याचे प्रस्तावित	नमूद अंदाजित रकमेच्या मर्यादित	दिनांच्या औचित्यानिमित्त (पुढे मागे असे ७ दिवस)	१,१०,००,०००	१९,८०,०००	१,२९,८०,०००
Total - B						४,७२,००,०००		५,५१,७६,०००
Total - A + B						४,९४,०५,०००		५,७७,७७,९००
१	शा.नि. दि. १३.८.२०२१ नुसार रु.५.०० कोटी इतक्या रकमेपर्यंतच्या प्रसिद्धी आराखड्यासाठी एकूण खर्चाच्या ४% (रु.२० लाख) आणि त्यापेक्षा प्रत्येक वाढीव रकमेसाठी २% (उर्वरित रकमेवर (रु.५ कोटी वजावाता)) प्रमाणे	शासन निर्णय तत्तुर्दनुसार	माहिती व जनसंपर्क महासंचालनालयाला येणारा कार्यालयीन उपकरणावरील खर्च, सॉफ्टवेअर, तात्पुरता मनुष्यबळावरील खर्च, संशोधन खर्च, वाहतूक खर्च, इतर कारकोळ खर्च			१९,७६,२००		१९,७६,२००
						५,१३,८१,२००		५,१७,५४,१००

३. प्रस्तुत बाबीकरीता होणारा हा खर्च “मागणी क्र.एम-३, मुख्य लेखाशिर्ष ३४५१, सचिवालयीन आर्थिक सेवा, ०९०-सचिवालय (००)(०१) अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण

विभाग (खुद्द)(अनिवार्य) लेखाशिर्ष (३४५१०१६२), २६-जाहिरात व प्रसिध्दी या उद्दिष्टाखाली सन २०२५-२०२६ या आर्थिक वर्षातील मंजूर केलेल्या तरतुदीमधून करण्यात यावा.

४. उपरोक्त खर्चास वित्तीय अधिकारी नियम पुस्तिका १९७८, शासन निर्णय क्र.रवका १०९८/५६७/प्र.क्र.२३३८/नापु-१२, दि.३०.०८.१९९८ अन्वये भाग-दुसरा, उपविभाग-चार, अ.क्र.२६, अन्वये जाहिरातीवरील खर्चाबाबत प्रशासनिक विभागास असलेल्या वित्तीय अधिकारांतर्गत मान्यता देण्यात येत आहे.

५. प्रस्तुत प्रचार व प्रसिध्दी कार्यक्रम राबविण्यासाठी खर्च करताना शासनाने वेळोवेळी निर्गमित केलेल्या शासन निर्णय/आदेश/परिपत्रके यानुसार तसेच वित्त विभाग, शासन निर्णय क्र.विअप्र-१०१३/प्र.क्र.३०/२०१३/विनिमय, दि.१७.०४.२०१५ अन्वये निर्गमित नियम पुस्तिका १९७८ मधील तरतुदींचे/अटी व शर्तीचे पालन करून तसेच खरेदी प्रक्रियेबाबत विहित तरतुदींचे व कार्यपद्धतीचे काटेकोरपणे पालन करण्यात यावे.

६. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२५११०४१९२३०८४२०६ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(राजश्री सारंग)

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन.

प्रति,

- १) मा.मंत्री, (अ.ना.पु. व ग्रा.सं.) यांचे सचिव,
- २) मा.राज्यमंत्री, (अ.ना.पु. व ग्रा.सं.) यांचे खाजगी सचिव,
- ३) अपर मुख्य सचिव, (अ.ना.पु. व ग्रा.सं.वि.) यांचे स्वीय सहायक,
- ४) महासंचालक, माहिती व जनसंपर्क महासंचालनालय, मंत्रालय, मुंबई,
- ५) नियंत्रक, शिधावाटप व संचालक, नागरी पुरवठा, मुंबई,
- ६) नियंत्रक, वैधमापन शास्त्र, मुंबई,
- ७) वित्तीय सल्लागार व उपसचिव, अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण विभाग, मुंबई,
- ८) महालेखापाल-१ (लेखा व अनुज्ञेयता/लेखा परीक्षा)महाराष्ट्र, मुंबई,
- ९) महालेखापाल-२ (लेखा व अनुज्ञेयता/लेखा परीक्षा)महाराष्ट्र, नागपूर,
- १०) अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई,
- ११) निवासी लेखा परीक्षा अधिकारी, मुंबई,
- १२) वित्त विभाग, (अर्थसंकल्प १६), मंत्रालय, मुंबई,
- १३) सर्व उप आयुक्त (पुरवठा),

१४) सर्व जिल्हा पुरवठा अधिकारी,

१५) कक्ष अधिकारी, (रोख शाखा-२ प्रती मूळ देयकासह)

अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण विभाग, मंत्रालय, मुंबई,

१६) निवड नस्ती (कार्यासन ग्रा.सं.२)